

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Вагонова О.Г. Ален —

«30» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Екологічний менеджмент»

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	28 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітньо-професійна програма...	281 Публічне управління та адміністрування
Статус	перший (бакалаврський)
Загальний обсяг	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Форма підсумкового контролю ..	Публічне управління та адміністрування
Термін викладання	диференційований залік
Мова викладання	6 семестр (11 чверть)
	українська

Викладач: доц., к.е.н. Тимошенко Л.В.

Пролонговано: на 20_/_/20_/_ н.р. _____ (_____) «__» 20_/_р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20_/_/20_/_ н.р. _____ (_____) «__» 20_/_р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2024

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Екологічний менеджмент» освітньої-професійної програми підготовки бакалаврів «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (спеціальність 076 Підприємництво та торгівля), «Публічне управління та адміністрування» (спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування) / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. ПЕППУ. – Д.: НТУ «ДП». – Д.: НТУ «ДП», 2024. – 14 с.

Розробник:

Тимошенко Любов Вікторівна – доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	4
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	5
6.1 Шкали	6
6.2 Засоби та процедури.....	6
6.3 Критерії.....	7
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	11
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	11

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – оволодіння теоретичними знаннями та набуття практичних вмінь і навичок в сфері екологічного менеджменту щодо забезпечення гармонізації співіснування природи, бізнесу і суспільства в контексті екологізації життєдіяльності, пошуку практичних дій на шляху до економічно й екологічно збалансованого господарювання.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ДРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)
	зміст
ДРН 1	Визначати концептуальні засади та структурні компоненти системи екологічного управління в Україні
ДРН 2	Демонструвати знання щодо формування і розвитку систем екологічного менеджменту
ДРН 3	Визначати принципи формування і функції місцевого самоврядування для планування екологічної політики та програм розвитку територіальних громад
ДРН 4	Демонструвати знання щодо забезпечення участі громадськості та залучення бізнесу в еколого-управлінських процесах публічної сфери
ДРН 5	Визначати особливості формування системи спеціального екологічного управління та пріоритети екологічно безпечного розвитку бізнес-структур
ДРН 6	Розуміти особливості формування інформаційного забезпечення екологічного менеджменту

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Вибіркова дисципліна запропонована для підготовки бакалаврів освітньо-професійних програм «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (спеціальність 076 Підприємництво та торгівля), «Публічне управління та адміністрування» (спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування), тому додаткові вимоги до базових дисциплін не визначаються.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Розподіл за формами навчання, години					
	дenna			заочна		
	обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота	обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	48	18	30	48	6	42
практичні	72	27	45	72	4	68
РАЗОМ	120	45	75	120	10	110

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	48
ДРН 1	1. Концептуальні засади та структура системи екологічного управління	8

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	Основи системного екологічного управління та екологічної політики. Державна система екологічного управління в Україні. Екологічне управління на регіональному рівні Основні сучасні інструменти екологічної політики.	
ДРН 2	2. Системи екологічного менеджменту Основні принципи сучасних моделей екологічного управління Формування та розвиток систем екологічного менеджменту Національна система стандартизації та довкілля	8
ДРН 3	3. Система місцевого екологічного управління Екологічні аспекти і функції місцевого самоврядування. Адміністративні системи місцевого екологічного управління. Місцева екологічна політика, програми, екологічний аудит. Міжнародні аспекти збалансованого розвитку населених пунктів і вдосконалення комплексного управління	8
ДРН 4	4. Система громадського екологічного управління Форми участі громадськості та законодавчі засади громадського екологічного управління. Функції громадського екологічного управління. Роль громадських організацій у формуванні нового ставлення суспільства до природи. Міжнародні аспекти зміцнення потенціалу місцевих громад у вирішенні екологічних питань	8
ДРН 5	5. Системи спеціального екологічного управління Система басейнового управління. Система управління формуванням національної екологічної мережі. Екологічний менеджмент та екологічна безпека.	8
ДРН 6	6. Інформаційні системи в екологічному менеджменті Види та специфіка інформаційних систем екологічного управління. Екологічне законодавство як системоутворювальна база даних. Інформація для прийняття рішень у контексті збалансованого розвитку. Екологічний моніторинг. Регіональні інформаційні системи.	8
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	72
ДРН 1	Система управління та контролю в Україні у сфері охорони навколишнього середовища	12
ДРН 2	Формування та розвиток систем екологічного менеджменту: міжнародний та національний аспекти	12
ДРН 3	Екологічна політика та програми територіальних громад	12
ДРН 4	Участь громадськості в еколого-управлінських процесах	12
ДРН 5	Визначення пріоритетів екологічно безпечного розвитку	12
ДРН 6	Регіональні аспекти інформаційного забезпечення екологічного менеджменту	12
	РАЗОМ	120

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти НТУ «ДП»».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2. Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії здобувачів за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувачі на контрольних заходах мають виконувати завдання, орієнтовані на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики, що надаються здобувачам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій		визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять	комплексна контрольна робота (ККР)	виконання ККР під час диференційованого заліку за бажанням студента
	індивідуальне завдання	виконання індивідуальних завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольних та індивідуальних завдань. Кожне завдання поточного контролю за лекційними та практичними завданнями оцінюються за 100-балльною шкалою з подальшим усередненням відповідно до кількості виданих завдань.

За поточним контролем студент може набрати максимум 100 балів.

За наявності рівня середнього результату поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час диференційованого заліку має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

6.3. Критерій

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 \frac{a}{m},$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентністні характеристики, визначені НРК для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оценки
Знання		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання 	<p>Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність:</p> <ul style="list-style-type: none"> - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності 	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання 	<p>Відповідь характеризує уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання 	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності	80-84

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповіальності і автономії	Показник оцінки
	при реалізації двох вимог Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ◆ збір, інтерпретація та застосування даних; ◆ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комуникаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами.</p> <p>Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами.</p> <p>Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p> <p>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p> <p>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі.</p> <p>Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)</p>	74-79

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповіальності і автономії	Показник оцінки
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповіальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ◆ спроможність нести відповіальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ◆ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ◆ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ◆ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповіальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрутування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповіальність за взаємовідносини; <p>3) відповіальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтовних навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінок суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповіальності і автономії	Показник оцінки
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповіальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповіальності і автономії незадовільний	<60

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one); перевірений доступ до платформи Moodle; програм Microsoft Office 365 (Teams, Word, Excel, Power Point).

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Системи екологічного управління: сучасні тенденції та міжнародні стандарти. Посібник / С.В. Берзіна, І.І. Яреськовська та ін. К: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 134 с. ISBN 978-617-7326-29-7 URL: <https://www.ecolabel.org.ua/images/page/2018-04-02-01.pdf>

2. Бабчинська О. І. Інструменти формування механізму екологічного менеджменту в сучасних умовах. Ефективна економіка. 2020. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8250> DOI: 10.32702/2307-2105-2020.10.52

3. Потапюк І. П., Стеценко М.О. Система екологічного менеджменту як складова екологічної безпеки. Український журнал прикладної економіки. 2020. Том 5. № 3. С. 410–416. ISSN 2415-8453. URL: http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2021/05/ujae_2020_r03_a46.pdf

4. Савчук Т. В., Накладюк Н. М. Система екологічного менеджменту: особливості впровадження українськими підприємствами. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. Випуск 35/2022. С. 115-122. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7671814>

5. Василенко Л. О., Березницька Ю. О., Жукова О. Г. Розвиток екологічного менеджменту на підприємстві в умовах глобалізації економіки України. Економіка та держава № 8/2017. С.62-65 URL: <https://repository.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9486413a-dd80-4a57-aa41-636dd8b69a0f/content>

Додаткові

1. Тимошенко Л.В., Ус С.А. Когнітивне моделювання в управлінні підприємницькою структурою як еколого-економічною системою. Економічний вісник Дніпровської політехніки. 2020. №4(72) С. 89-100 URL: <https://doi.org/10.33271/ebdut/72.089>
2. Тимошенко Л.В., Крилова О.В. Формування соціально-відповідального бізнес-середовища містоутворюючого підприємства в регіоні видобутку й переробки уранової сировини. Економічний вісник НГУ. 2015. №1 (49) С. 97–103. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2015/1/EV20151_097-103.pdf
3. Тимошенко Л.В., Ус О.М. Еколого-економічні аспекти оцінювання та прогнозування забруднення атмосферного повітря у промисловому місті. Економічний вісник НГУ. 2016. №1 С. 156–168. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2016/1/EV20161_156-168.pdf
4. Тимошенко Л.В., Демент'єва Н.В. Еколого-економічне обґрунтування використання відновлювальних джерел енергії на муніципальних об'єктах. Економічний вісник НГУ. 2016. №3 С. 171–180. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2016/3/EV20163_171-180.pdf
5. Тимошенко Л.В., Ус С.А., Куліченко Д.В. Визначення пріоритетності фінансування природоохоронних проектів. Економічний вісник НГУ. 2017. №1 С. 168–175. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2017/1/EV20171_168-175.pdf
6. Tymoshenko L. V. Scientific and Practical Procedures of Ensuring the Effectiveness of Environmental Measures during Exploitation of Iron Ore Deposits. Sustainable Development of Industrial Regions // Advanced Engineering Forum. Vol. 22 – 2017 (194 p.) pp.160-165. URL: <https://www.scientific.net/AEF.22/3>
7. Tymoshenko L. The management modeling of ecological and economic system / Us S., Tymoshenko L. // Sustainable production and consumption in industry: challenges and opportunities. Collection of scientific articles. Ed.: Shvets V., Paliekhova L. Dnipro-Cottbus: Accent, 2022 (184 p.). P. 179-182.

Інформаційні ресурси

- 1 Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: www.uaundp.org/content/ukraine/uk/home/library/susnainable-development-report/Sustainable-Dev.Strategy-for-Ukraine-by-2030.htm
- 2 Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
- 3 Закон України «Про державно-приватне партнерство» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>
- 4 Офіс сталих рішень URL: <https://ukraine-oss.com/about/>
- 5 IP офіс. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) . URL: <https://nipo.gov.ua/>
- 6 Українська Рада Бізнесу URL: <https://urb.org.ua/hto-mi/>
- 7 Європейська Бізнес Асоціація URL: <https://eba.com.ua/about-us/>

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Екологічний менеджмент»
підготовки бакалаврів за освітньо-професійними програмами
«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля
«Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування,

Розробник:
Тимошенко Любов Вікторівна

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19